

Skynda långsamt!

Möjligheter att utveckla matematiken med en rektors perspektiv

Bakgrund

Vi är fyra rektorer, som arbetar tillsammans i team. Vårt ansvar sträcker sig från förskola till och med skolår nio i ett geografiskt område, som omfattar halva Falkenbergs kommun. Under två års tid har vi vid olika träffar tagit med oss artiklar från Nämnaren. Det har varit som inspiration, men utan krav att läsa artikeln. Matematikintresset har väckts! Successivt har tankarna att satsa på matematikutveckling från förskola till skolår nio vuxit fram.

Våra mål är

- att alla ska känna att de duger, har lust och möjlighet att utvecklas
- att all matematikutbildning ska utgå från kursplanens kunskapsmål
- att alla elever ska ha möjlighet att lösa problem med stöd av praktiskt material
- att skapa tillfällen för pedagoger och elever att prata matematik
- att inspirera föräldrar att tillsammans med sina barn upptäcka matematik i vardagen.

Organisation

Vårt arbete har utgått från de utvecklingsgrupper vi redan har skapat. Utvecklingsgrupper finns i förskolan, fritidshemmet och 0–5. Matematiklärarna i 6–9 har en ämneskonferens som utvecklingsgrupp.

Målgrupp

Pedagoger som aktivt arbetar med matematik (i alla ämnen).

Genomförande i förskolan

Hösten 2006 startade vi en studiecirkel. Deltagare var sex förskollärare från fyra olika förskolor och tre rektorer med ansvar för förskoleverksamhet. Vi använder oss av artiklar i NCM:s ”Små barn matematik”. Hittills har vi haft intressanta diskussioner om ”Språk, kommunikation och representationer”, ”Sortering och klassificering” och ”Räkneord, uppräknings och taluppfattning”.

All personal på förskolorna har läst artiklarna och diskuterat dem på sina arbetsplatser. Därefter har medlemmarna i utvecklingsgruppen tagit med sig tankar och idéer till mötet. Effekten har vad vi kan se blivit en ökad medvetenhet om matematik i vardagen och givit inspiration att arbeta vidare med sin närmiljö.

Alla förskolor ska hösten 2007 ha ett föräldramöte med temat matematik. Vi har visat på NCM:s häften för föräldrar ”Barn och matematik 0–3”, ”Barn och matematik 3–5” samt ”Barn och matematik 5–7”.

Genomförande i F – 5

Hösten 2005 gjorde vi det möjligt för pedagogerna i utvecklingsgruppen att ta initiativ till innehåll i de två ”stadie”-konferenser vi har varje termin. Vi började med svenska och konstaterade att vi har arbetat mycket intensivt med fokus på just ämnet svenska. Där finns naturligtvis mycket kvar att göra, men mer angeläget var att lära av varandra om matematikdidaktik.

Vid andra konferensen presenterade pedagogerna från våra fem 0–5-skolor för varandra hur de arbetar i matematik. Många följer fortfarande oftast läroboken ”slaviskt” medan andra

vågar släppa läroboken och arbeta mer tematiskt, kreativt och laborativt. Här finns mycket att utveckla. Gruppen var överens om att ha en studiedag i september om matematik. Intresset för ”utematte” ledde till att vi engagerade en ledare för en studiedag. Kontakten fick vi genom Naturskoleföreningen. På grund av att vår inspiratör endast kunde delta på eftermiddagen, valde två av oss rektorer att själva stå för förmiddagens inspiration. Detta resulterade i att vi bjöd in till en förmiddag med spel och dobbel.

Målet för förmiddagen var att innan dess slut ha planerat ett föräldramöte om matematik. Inledningsvis gjorde vi en övning från ”Uppslagsboken” – hästkapploppning. Det blev mycket matematikprat vid borden. Alla skolor hade gjort en utställning med praktiskt material, som fungerar väl. I lokalen fanns diverse materiel som kortlekar, tändstickor mm. ”Familjematematik” och ”Uppslagsboken” fanns tillgängliga för alla. Vi använde oss av en kluring från ”Familjematematik” – Invecklat utvecklande. Förmiddagen avslutades därmed med skratt!

Eftermiddagen med ”utematte” utgick från boken ”Att lära in ute” (ISBN 91-631-7462-6). Bokens kapitel utgår från kursplanens mål. Några av övningarna omsattes i praktiken och gav pedagogerna konkreta möjligheter att arbeta vidare på hemmaplan. Hela kroppen är ju till för att lära, eller hur? Fritidspedagogerna fick utbildning i ”utematte” någon vecka senare.

Öppet hus

En av skolorna fick direkt användning för sin planering. De använde den en lördag, då de hade öppet hus för föräldrar, syskon, far- och morföräldrar och övriga intresserade. Uppslutningen var mycket god.

Skolans två spår hade vardera fyra stationer

- spel med kortlek
- spel med tärningar
- taluppfattning
- utematte.

Barnen hade fått göra övningarna tidigare under veckan och kunde därför instruera sina föräldrar. Vid den avslutande samlingen i små grupper delade pedagogerna ut mattepåsar med beskrivning på olika spel och med tärningar, kortlek mm som man kan använda hemma. Barnen har fått läxa att spela spel hemma och vi hoppas och tror att påsens innehåll blir väl använt.

Genomförande 6 – 9

Mattelärarna planerar en mattemarknad. Var och en av dem har valt ett ”svårlöst” problem. Tanken är att deras kolleger i övriga ämnen ska lösa problemet. Vid planeringen hade man bullat upp med peggår, tändstickor, färgade papper, pingisbollar mm för att skapa ledtrådar vid problemlösningen. Om några veckor träffas de igen och redovisar för varandra. Också de har för avsikt att inviga föräldrarna i matematikens kluriga och lustfyllda värld vid ett föräldramöte.

Just nu

Vi vidgar diskussionerna genom att involvera ytterligare två rektorsområden i kommunen delvis under temat ”Våga lämna läroboken”. Vi vill föra in reflektionen och mer av det logiska tänkandet om matematik i nya lärmiljöer. Vi är inspirerade och influerade av ett tidigare projekt, där vi arbetade med aktionslärande. (Se Tom Tiller – Den andra dagen.) Vi

lärde oss då att dokumentation är nödvändig för att ge möjlighet till reflektion. Tre nyckelbegrepp, som vi tagit till oss av Tom Tiller är:

GJORT LÄRT LURT

Begreppen är uttryckta på norska. Det sista ordet kräver kanske en förklaring? Lurt är en form av metarefleksion, en vidareutveckling av våra tankar och vad vi tänker om det tänkta. Ett närbesläktat ord i svenskan är klura.

Det pratas mycket matematik pedagoger emellan. Vid studiedagen i januari var många skolor på gång att inventera, aktivera och organisera det material man redan har i sina gömmor.

Vi har utsett ytterligare en matematikutvecklare i kommunen. Vi kommer under februari att ha en diskussion mellan olika rektorsområden för att inventera vilken kunskap vi har i kommunen och vad vi behöver tillföra i form av kompetensutveckling.

Några goda råd

Låt utvecklingen ta tid, men ha en långsiktig plan för genomförandet.

Skapa arenor för erfarenhetsutbyte och ta vara på den kreativitet som redan finns.

Skynda långsamt!

Kontaktperson

Kristina Hallgren (kristina.hallgren@falkenberg.se)